

Lokale Markforsøg med Kunstgødning.

Af Statskonsulent K. Hansen, Lyngby.

Lige siden man begyndte at anvende Kunstgødning her i Landet, har man i Landmandskredse diskuteret og været uklar over dennes hensigtsmæssigste Anvendelse. Man var fra først af tilbøjelig til at lade sig lede af de Anvisninger, delvis baserede paa mer eller mindre sikre Forsøg, der kom frem i Udlandet, særlig i England, senere i Tyskland o. a. St. Synderlig sikre kunde disse Anvisninger i Følge Sagens Natur i og for sig ikke være; dertil var Kjendskabet til en Række herhen hørende Forhold paa hint Tidspunkt for mangelfuldt; og endmere usikre blev de ved at overføres paa fremmede Forhold. Man indsaa da ogsaa temmelig snart Nødvendigheden af, at der iværksattes Dyrkningsforsøg her hjemme til Belysning af denne Sag, og der blev da navnlig af Professor B. S. Jørgensen ved Landbohøjskolen i Kjøbenhavn anlagt forholdsvis ret omfattende Gødningsforsøg, der som bekjendt fortsattes gennem en lang Aarrække, uden at de dog — paa Grund af de tilstedeværende Forhold — kom til at virke saa vejledende i Gødningsspørgsmaalet, som der rimeligvis var tilsigtet. Ligeledes begyndte adskillige Landmænd selv at prøve sig frem ved at udstrø forskellige Kunstgødninger ved Siden af hinanden, hvorved der vistnok stundom indvandt brugbare Vink,

medens Sagen dog heller ikke ad denne Vej lod sig tilfredsstillende belyse. Spørgsmaalet sysselsatte imidlertid Tankerne mere og mere. Anvendelsen af Kunstgødning tiltog — var vel til sine Tider i Færd med at blive en Modesag — men den bragte langt fra altid Fordel, ofte Tab, medens talrige Erfaringer fra Praxis dog samtidig tydede bestemt paa, at den kunde anvendes med stor Fordel. Landboforeningerne begyndte da at tage sig af denne Sag. I Horsens Landbrugsforening foreslog saaledes daværende Forpagter Heide 1870, at en Del Mænd traadte sammen og hver især forpligtede sig til at foretage visse Forsøg, der skulde ledes af et Udvalg, og hvorom der skulde indgives aarlige Indberetninger, hvilket Forslag strax vandt megen Tilslutning. Et Par Aar senere besluttede »Landmandsforeningen i Jylland til Indkjøb af kunstig Gødning« at lade lignende Forsøg iværksætte og overdrog Ledelsen deraf til daværende Redaktør af »Landmands-Blade«, Chr. P. Jacobsen. Positive Resultater kom der dog ikke ud af disse Tilløb. Midt i Halvfjerdserne begyndte man paa Etatsraad Tesdorpf's Initiativ at anstille Forsøg paa Lolland og Falster, hvilke fortsattes i en Række Aar, og som vistnok gav adskillig Vejledning. 1878 udsendte Etatsraad Tesdorpf en Opfordring til samtlige Landboforeninger i Landet om at foranledige udført komparative Forsøg med kunstige Gødningsmidler ved Foreningernes Medlemmer. Store Resultater synes ikke at være bleven Følgen heraf. Enkelte Steder iværksattes der dog Forsøg, saaledes foruden paa Lolland og Falster tillige i Sorø Amt og paa Fyen. I det Hele var der gjennem Halvfjerdserne til lidt ind i Firserne en vis Bevægelse oppe for at faa Klarhed over Kunstgødningsspørgsmaalet. Naar de paatænkte og hist og her paabegyndte Forsøg desuagtet ikke »slog an« i tilfredsstillende Udstrækning, og Spørgsmaalet endnu mindre fandt sin Løsning herigjennem, da er der sikkert flere Grunde dertil, bl. a. følgende:

1) Planen for og Ledelsen af Forsøgene var, set fra et Nutids-Standpunkt, mangelfuld. Spørgsmaalene stilledes ikke fornødent enkelt og skarpt. Selve Udførelsen af Arbejdet tilfredsstillende ikke de Krav, der maa stilles til Udførelsen af Markforsøg, der, om de end i dette Tilfælde ikke behøvede at være meget nøjagtige, dog for saavidt maatte være fuldt paalidelige, som man jo agtede at forme sin Praxis paa Basis af de indvundne Resultater. Sædvanligvis havde man — overensstemmende med, hvad der den Gang var Praxis ved Markforsøg — meget store Forsøgsstykker, saa vidt muligt en Tønde Land, og Gjentakelser af Forsøget (Parallel- eller Kontrolforsøg) kjendte man ikke. I Mellemtiden har som bekjendt Erfaringerne paa Forsøgsvæsenets Omraade dikteret en helt anden Praxis i Retning af ganske smaa Forsøgsstykker, flere Gange gjentagne.

2) Man var tilbøjelig til at forudsætte, at Spørgsmaalet om Kunstgødningens hensigtsmæssigste Anvendelse lod sig løse ved Forsøg paa forholdsvis faa Steder, idet man ikke havde fornødent Blik for forskellige Jorders, Ejendommens og Afgrøders forskellige Krav. Følgen heraf var, at man i Praxis langtfra altid sporede en med Forsøgsresultaterne overensstemmende Virkning af Kunstgødningen, hvorved Tilliden dels til denne, dels til Forsøgene svækkedes.

3) Efterhaanden som Kunstgødning var blevet en anseelig Artikel for Fabrikation og Handel, paatog Fabrikanterne og de Handlende sig at give Jordbrugerne den fornødne »Vejledning«, der dels gav sig Udslag i ligefremme Brugsanvisninger, dels deri, at Gødningerne forsynedes med Navne, der angav, hvortil de skulde benyttes saavel med Hensyn til Afgrøder som til Jorder. Denne »Vejledning« var dog i langt højere Grad beregnet paa Jordbrugernes Ukyndighed end grundet paa Forretningsmændenes faglige Indsigt. Og den antydede Fremgangsmaade fra Forretningsmændenes Side har som Helhed

utvivlsomt foranlediget overordentlig store Tab ved Brug af Kunstgødning.

4) Igjennem Firserne optoges Interesserne og Tankerne i stærkt stigende Grad af Husdyrholdets og Mejeribrugets Udvikling og Forbedring, og saavel Landboforeningerne som de enkelte Landmænd koncentrerede efterhaanden mere og mere Opmærksomheden paa disse Led i Bedriften, medens Agerbruget i snevrere Forstand, altsaa ogsaa Spørgsmaalet om Kunstgødningen skænkedes forholdsvis noget mindre Opmærksomhed.

For fremtidigt Arbejde i denne Sag er det af Betydning at være klar over de Skær, hvorpaa Fortidens Arbejde i samme Sag er strandet. — Trods mangelfuldt Kjendskab og megen Misbrug har Indførselen af Kunstgødning i de sidste 15 Aar været i meget stærk Stigning, hvad der fremgaar af følgende Tal.

Overskudsindførsel af Kunstgødning fra 1871 til 1895.

Gjennem-	1. Fosfater og bld.	2. Chilisal-	3. Kalisalte,	Ialt.
snit af	Gødninger*)	peter**)	væsentlig	Kainit.
	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.
1871—75	32.232652	57383	—	32.290035
1876—80	28.370322	259784	—	28.620106
1881—85	25.819247	349467	—	26.168714
1886—90	42.706148	775193	435771	43.917112
1891—95	63.361143	2.597752	7.184551	73.143446

Kunstgødning er i Henhold hertil allerede blevet en meget vigtig Artikel, som det er af den største Betydning at faa anvendt paa rette Maade. Og de stærkt faldende Priser, der er gaaet 20—50 pCt. ned, giver Grund til at vente, at den senere Aarrækkes stærkt stigende Indførsel vil fortsættes, hvormed Sagens Betydning voxer i tilsvarende Grad.

Spørger man om Betimeligheden af at anvende betydelige Mængder af Kunstgødning, da kan man søge

*) Summen af Toldlisternes »Handelsgødning, naturlig og kunstig«.

**) Den toldfrie Del af vor Salpeterindførsel.

Svaret herpaa ad flere Veje. Man kan gaa Beregnings Vej ved at opstille et Regnskab over Markens Indtægt og Udgift af Plantenæring under givne Forhold. Resultatet vil selvfølgelig stille sig højst vexlende efter Forholdene. Et Exempel, hentet fra Praxis, skal hid sættes. Sædskiftet er: 1) Brak, 2) Hvede, 3) Byg, 4) Runkelroer, 5) Blandsæd, 6—7) Kløver og Græs, 8) Grønjordshavre. Der gødes til Hvede og Roer med tilsammen 40 Læs Staldgødning à 1500 Pd. pr. Td. Ld. Med et Indhold af 0.5 pCt. Kvælstof, 0.30 pCt. Forforsyre og 0.5 pCt. Kali tilføres der med Gødningen i en Rotation 1 Td. Ld.:

300 Pd. Kvælstof, 180 Pd. Fosforsyre, 300 Pd. Kali.

Afgrøderne sættes til følgende Værdier: 3500 Pd. Hvede + 5000 Pd. Halm, 3000 Pd. Byg + 4000 Pd. Halm, 3500 Pd. Blandsæd + 5000 Pd. Halm, 3000 Pd. Havre + 4500 Pd. Halm, 350 Tdr. Roer, samt Kløver og Græs til en samlet Værdi af 10,000 Pd. Hø. Med Benyttelse af Wolffs Tabeller kommer man til det Resultat, at der bortføres fra 1 Td. i en Rotation:

	628 Pd. Kvælstof,	244 Pd. Fosforsyre,	836 Pd. Kali
der tilføres . .	300 - -	180 - -	300 - -
Underskud . .	328 Pd. Kvælstof,	64 Pd. Fosforsyre,	536 Pd. Kali

Hvad man end vil kunne indvende mod det valgte Exempel, saa vil man i de allerfleste Tilfælde finde, at et Regnskab af denne Art viser Underbalance, sædvanligvis mindst for Fosforsyre, størst for Kali. Underskudet af Kvælstof dækkes vel til en vis Grad ved Hjælp af Kløveren og hvilke andre Kvælstofsamlere man dyrker. Men til Gjengjæld gaar da ogsaa store Værdier tabt netop af Kvælstof ved Udvaskning, Gæring og paa anden Maade, ligesom der selvfølgelig ogsaa tabes Fosforsyre og Kali. Under disse Forhold stilles der store Krav til Jordens Reservebeholdning af Plante-næring, at det kun er et Tidsspørgsmaal, naar den dis-

ponible Del heraf er saa stærkt medtaget, at Afgrøderne maa gaa betydeligt ned. — I Stedet for Beregningens kan man gaa Erfaringens Vej og undersøge Resultaterne af stærk Brug af Kunstgødning. Def viser sig da, at hvor man er nogenlunde fortroelig med Brugsmaaden og anvender den i stor Udstrækning, bliver den snart en uundværlig Faktor i Driften. I mange Egne af Tyskland, baade paa lette og svære Jorder, ligeledes i Belgien, Frankrig o. fl. St. kan man overhovedet neppe tænke sig Landbrug drevet uden meget store Tilskud af Kunstgødning; og et tilsvarende Forhold er vel snart tilstede i Sukkerroeegnene her i Landet — ikke at tale om Mosejorder og vore sørgeligt forsømte, oprindelig saa frugtbare Enge, der udmagres Aar for Aar. — Eller man kan endelig gaa Forsøgets Vej: stille alle 3 Gødningsstoffer, dels hver for sig, dels flere kombinerede med hinanden, til Afgrødernes Disposition og da maale Udslagets Størrelse i hvert enkelt Tilfælde. Man vil da i de allerfleste Tilfælde finde lønnende Udslag for det ene eller det andet Næringsstof. Men man vil ingenlunde altid finde størst Udslag for det Stof, for hvilket Beregningen viser størst Underskud, hvoraf følger, at man ikke ad Beregningens Vej er i Stand til at afgjøre, hvilket Gødningsstof man i et givet Tilfælde skal anvende.

Efter at Spørgsmaalet om Kunstgødningen havde hvilet i en Aarrække, naar undtages de danske Sukkerfabrikkers Forsøg, paabegyndtes der omfattende Gødningsforsøg under Statskonsulent P. Nielsens Ledelse ved Statens Forsøgsstationer, ligesom Sagen blev draget frem i Kjøbenhavns Amts Landboforening, hvor Professor Westermann 1890 foreslog Forsøg iværksatte og selv gjorde en Begyndelse dermed. Det lykkedes dog ikke den Gang at vække fornøden Opmærksomhed for Sagen. I Vinteren 1895 blev Spørgsmaalet taget op af Landboforeningens Formand, Kaptajn la Cour, der fremdrog Sagen ved Møder, hvor Formaalet med og Planen for lokale Gød-

ningsforsøg blev forelagt, og hvor der viste sig Stemning for Iværksættelsen af saadanne Forsøg. Planen tiltraadtes af Frederiksborg Amts Landboforening, ligesom der fra Skanderborg Landboforening indkom Begæring om at blive delagtig i de paatænkte Forsøg. I de tre nævnte Landboforeninger paabegyndtes Forsøgene da i Foraaret 1895 og have været fortsatte med forøget Tilslutning afvigte Sommer. Indtil det eventuelt maatte lykkes at faa Sagen oparbejdet og derefter ført ind under fastere Former overtog Undertegnede Ledelsen af Arbejdet, om hvilket jeg har konfereret med d'Hrr. Professorer Westermann og Stein, Kaptajn la Cour og Statskonsulent P. Nielsen. Da det ansaas for meget ønskeligt at kombinere Karforsøg med Markforsøgene, men der savnedes Midler til Anlæg af førstnævnte, stillede Firmaerne Beckett & Meyer og Brødrene Hjorth velvilligst et Beløb hertil til Raadighed, for hvilket der er anskaffet Materiel til Karforsøg, der udføres ved For-

1. Ager. 2. Ager. 3. Ager.

a	h	d
b	c	e
h	g	f
d	a	h
c	e	b
f	h	g
e	b	a
h	d	c
g	f	h

- a. Superfosfat.
- b. Superfosfat + Salpeter.
- c. Superfosfat + Salpeter + Kainit.
- d. Superfosfat + Kainit.
- e. Salpeter + Kainit.
- f. Salpeter.
- g. Kainit.
- h. ugødet.

søgsstationen ved Lyngby. Københavns Amts Landboforening har ydet et aarligt Tilskud paa 100 Kr. til Forsøgene paa Sjælland, og et lignende Beløb har Skanderborg Landboforening ydet til de der udførte Forsøg.

Formaalet med Forsøgene er i første Linie at give de Landmænd, paa hvis Marker de udføres, Underretning om, hvilken Gødning hans Mark for Tiden trænger til. Hvilken Rækkevidde Resultaterne senere kan gives derudover, lader sig først afgjøre, naar der foreligger en større Mængde Materiale.

Planen gaar i det væsentlige ud paa følgende. Forsøget udføres med den Afgrøde, hvortil Ejeren nærmest agtede at benytte Kunstgødning, og indlægges i det paagjældende Skifte paa et Areal, der samtidig med at være saa ensartet og jævnt som muligt tillige er et paalideligt Udtryk for Marken. Paa Udtagelsen af Forsøgsarealet lægges der særlig Vægt. Arealet strækker sig som Regel over 3 Agre, resp. 3 halve Agre i Bredden. Hele Forsøgsrækken lægges da paa hver af de 3 Agre, saaledes at det samme Forsøgsstykke altid findes (mindst) 3 Fange ialt, men kun 1 Gang paa en og samme Ager, med mindre alt kan indlægges paa en Ager, hvilket dog sjælden lader sig gjøre af Hensyn til Jordens Ensartethed. Da Maalestocken for Gødningens Virkning maa være den Afgrøde, der høstes uden Gødning, og da det frem for alt gjælder om, at denne Maalestock er paalidelig, indlægges som Regel 6 (i 1895 cftest kun 3) ugødede Stykker, 2 paa hver Ager. Forsøgsstykkernes Størrelse er 280 □ Alen ($\frac{1}{50}$ Td. Ld.). Ved Høsten frahugges — efter tidligere udsaaede Græsårer — en Ramme rundt om hvert Stykke, der nøjagtig udgjør Halvdelen af dette, saaledes at det egentlige, til Vejning bestemte Forsøgsstykke kun bliver 140 □ Alen ($\frac{1}{100}$ Td. Ld.). De til Frahugning bestemte Rammer tjene som Isolationsbælter. Som Regel anvendes kun de 3 Gødninger: Superfosfat, Chilisalpeter og Kainit, dels enkeltvis, dels flere sammen. I en Del Tilfælde er der tillige efter Ejeren

Ønske prøvet Kalk. Mængderne variere noget efter Forholdene. Forsøgsstykkernes Fordeling — der paa enhver ikke fuldstændig ensartet og horizontal Mark er af stor Betydning — og Forsøgets hele Arrangement fremgaar af hosstaaende Rids, idet det dog skal bemærkes, at Forsøgene hidtil sjældnere have været udførte i den angivne Udstrækning, noget der dog vistnok, særlig af Hensyn til Materialets almene Værdi, maa tilstræbes. Alt Arbejde ved Forsøgsstykkernes Udmaaling og Afsætning, Gødningens Udvejning og Udstrøning, Afgroedernes Høst, Vejning, Tærskning, Rensning osv. udføres af Assistenten her fra Forsøgsstationen efter en detailleret Instrux, medens Arealet bearbejdes og besaaes fra Gaardens Side sammen med den øvrige Del af Skiftet under Iagttagelse af visse nærmere aftalte Forsigtighedsregler. Af samtlige Kornparceller udtages Prøver til Bestemmelse af hollandsk Vægt og Kornstørrelse, af Roeparcellerne Prøver til Tørstofbestemmelse, idet Erfaring viser, at disse Forhold kunne paavirkes meget betydelig af de forskellige Gødninger. Udgiften for Forsøgsværterne har hidtil som Regel været 20 Kr. samt Betaling for den anvendte Gødning, en Betaling, der dog forudsætter Tilskud fra Landboforeningens eller anden Side.

De herfra ledede Forsøg have i afvigte Sommer været udførte paa 26 Gaarde, deraf 13 paa Sjælland og 13 i Jylland. Paa en Del af Gaardene har Forsøget været indlagt i 2—3 Skifter. I nedenstaaende Tabeller meddeles et Uddrag af Resultaterne. Fra enkelte af Gaardene have Resultaterne fra de forskellige Parallelparceller været saa afvigende, at Forsøget har maattet betragtes som mislykket, hvilket antagelig nærmest maa skyldes Uensartethed i Jordbunden. Overhovedet kan man ikke ved denne Art af Forsøg, der udføres paa ukjendte Jorder, der ere unddragne det daglige Tilsyn, og hvor det ikke altid kan forudsættes, at Arbejdet i Detailler kan blive udført med den minutiøse Nøjagtighed som ved de faste Stationer, vente at erholde strængt nøjagtige Re-

sultater. Det er imidlertid heller ikke herpaa, det i dette Tilfælde kommer an, saa meget mere som Virkningen af Kunstgødning dog altid til en vis Grad bliver afhængig af Faktorer, som man ikke er Herre over, navnlig Vejrforholdene. Hovedsagen er, at Resultaterne vise i den rigtige Retning, α : at man faar et paalideligt Udtryk for, hvilke Gødninger den paagjældende Mark mest har trængt til. Ved Siden heraf er det selvfølgelig ønskeligt at erholde en Antydning af Rentabiliteten. En saadan Antydning er givet i Tabellernes sidste Tal-kolonne. Til Forstaaelse af de deri anførte Tal skal det bemærkes, at Indkjøbsprisen for den anvendte Gødning er trukket fra Afgrødens Merudbytte, og det er den herved fremkomne Difference, der er opført som Overskud. Ved Beregningen heraf er 1 Pd. Kjærne sat til 5 Øre; paa Sjælland (Kjøbenhavns Omegn) er 1 Pd. Havrehalm sat til 2 Øre, 1 Pd. Byghalm til $1\frac{1}{2}$ Øre; i Jylland er al Halmen regnet til 1 Øre pr. Pd. Rodfrugterne ere regnede til 40 Øre pr. Centner; Roetoppen er der ikke taget noget Hensyn til. Gødningerne ere beregnede til følgende Priser: 18 pCt. Superfosfat 3.00, Chilisalpeter 8.00, Kainit 2.00, Kalk 1.00 Kr., alt pr. 100 Pd. Som Exempler paa Beskaffenheden af det indvundne Raamateriale skal anføres 2 Forsøg, udførte paa samme Gaard i 1896. Det første maa kaldes vellykket og staar med Hensyn til Materialets Ensartethed lidt over Gjennemsnittet af det Materiale, der overhovedet er anset for brugbart. Det andet er Exempel paa de Forsøg, der betragtes som mislykkede, og hvortil der intet Hensyn tages.

1. Byg.

a. Svovlsur Ammoniak + Superfosfat	}	1. 26,6 Pd. Kjærne + 46,5 Pd. Halm.
		2. 26,4 » » + 44,5 » »
		3. 27,5 » » + 45,5 » »
b. Svovlsur Ammoniak	}	1. 24,0 » » + 38,4 » »
		2. 24,5 » » + 39,5 » »
		3. 25,5 » » + 42,5 » »

c. Superfosfat	}	1. 21,7 Pd. Kjærne + 34,3 Pd. Halm.
		2. 21,0 » » + 33,0 » »
		3. 23,5 » » + 38,5 » »
d. ugødet	}	1. 21,5 » » + 41,5 » »
		2. 19,5 » » + 40,5 » »
		3. 22,5 » » + 38,0 » »
		4. 21,0 » » + 42,0 » »
		5. 22,0 » » + 39,5 » »
		6. 22,0 » » + 40,0 » »

2. Kaalrabi.

a. Svovlsur Ammoniak	}	1078 Pd. Roer.
		1109 » »
+ Superfosfat	}	1048 » »
		918 » »
b. Svovlsur Ammoniak	}	1147 » »
		1002 » »
c. Superfosfat	}	830 » »
		1142 » »
		941 » »
d. ugødet	}	1010 » »
		960 » »
		1198 » »
		840 » »
		1070 » »
		833 » »

At Materialet, der ligger til Grund for de meddelte Tabeller, ikke paa alle Punkter er fejlfrit, ses let. I hvert Fald er der adskillige Punkter deri, der næppe lade sig forklare uden derved, at der klæber en eller anden større Unøjagtighed ved Forsøget. I de fleste Tilfælde bekræftes dette ogsaa af Tallene for de enkelte Parceller. Trods Manglerne og Unøjagtighederne — der som foran bemærket aldrig kunne ventes undgaaede ved et-aarige Forsøg af denne Art — ere Resultaterne formentlig værd at lægge Mærke til og vel egnede til at fremkalde en alvorlig Overvejelse af Spørgsmaalet, om der ikke fra Landboforeningernes Side bør tages kraftig fat paa dette Arbejdes videre Fremme. Pengeoverskudet er vel i intet Tilfælde overraskende stort — ved de af Statskonsulent

P. Nielsen offentliggjorte Gødningsforsøg har der i ikke faa Tilfælde været betydelig større Overskud ved Brugen af Kunstgødning. Men en Forøgelse i Nettoindtægten af 20—50 Kr. pr. Td. Ld. er vel værd at tage med i Tider som de nuværende. Og en saadan Forøgelse er der i Virkeligheden en ikke ringe Sandsynlighed for at naa i et meget stort Antal Tilfælde, medens man uden den Vejledning, Forsøgene kunne give, altid er udsat for den Mulighed, at Fordelen ved Brugen af Kunstgødning bliver negativ, hvad Tabellerne frembyde talrige Ex-
empler paa.

Endnu er Forbruget af Kunstgødning heri Landet forholdsvis ringe. Bortset fra den hjemlige Fabrikation kommer der gjennemsnitlig kun ca. 15 Pd. Kunstgødning paa hver Td. Ld. benyttet Areal. Indførselen er dog, som foran vist, meget stærkt stigende, hvilken Omstændighed i Forbindelse med den Kjendsgjerning, at Kunstgødning, brugt paa rette Maade, kan bringe meget betydelige Fordele, men brugt paa urette Maade tilsvarende Tab, indeholder under alle Omstændigheder den stærkeste Opfordring til at søge at faa fast Bund under Fødderne paa dette Omraade. Og der gives næppe noget andet sikkert Middel hertil end faste Forsøg som de, der for Tiden udføres ved vore Forsøgsstationer og hertil støttede lokale Forsøg, spredte i meget stort Antal hele Landet over.

a. Forsøg med Korn.

1. Nordskovgaard. Byg.	Afrøde pr. Td. Land		Mere end ugødet		Over- skud Kr.
	Kjærne	Halm	Kjærne	Halm	
150 \mathcal{Z} Salpt. + 300 \mathcal{Z} Superf.	4320	4750	810	520	27,30
150 - - + 300 - - + 400 \mathcal{Z} Kainit	4290	5060	780	830	22,45
150 - -	4030	4690	520	460	20,90
300 - -	3770	4200	260	÷30	3,55
ugødet	3510	4230	-	-	-
2. Friheden. Lav Jord. Byg.					
200 \mathcal{Z} Superfosfat + 400 \mathcal{Z} Kainit	2870	4630	650	380	24,20
200 - -	2330	4270	110	20	÷ 0,20
ugødet	2220	4250	-	-	-
400 \mathcal{Z} Kainit	1970	3690	÷250	÷560	÷28,90
3. Friheden. Høj Jord. Byg.					
100 \mathcal{Z} Salpeter + 200 \mathcal{Z} Superfosfat	2260	2360	420	370	12,55
200 - -	2050	2140	210	150	6,75
ugødet	1840	1990	-	-	-
4. Hummeltofte. Byg.					
100 \mathcal{Z} Svovls. Am. + 200 \mathcal{Z} Superfosfat	2680	4550	630	500	20,00
100 - -	2430	3970	280	÷80	4,80
200 - -	2210	3520	60	÷530	÷10,95
ugødet	2150	4050	-	-	-
5. Ulrikenborg. Byg.					
100 \mathcal{Z} Salpt. + 200 \mathcal{Z} Superf. + 400 \mathcal{Z} Kainit	3060	3910	710	780	25,20
100 - - + 200 - -	2710	3140	360	10	4,15
200 - -	2650	3200	300	70	10,05
ugødet	2350	3130	-	-	-
100 - -	2120	2780	÷230	÷350	÷24,75
6. Kirstinelund. Havre.					
100 \mathcal{Z} Salpt. + 200 \mathcal{Z} Superf.	3150	3800	430	640	20,30
100 - - + 200 - - + 400 \mathcal{Z} Kainit	3130	3700	410	540	9,30
100 - -	3090	3910	370	750	25,50
200 - -	2780	3070	60	÷90	÷4,80
ugødet	2720	3160	-	-	-
7. Ragnesminde. Byg.					
150 \mathcal{Z} Salpt. + 200 \mathcal{Z} Superf. + 400 \mathcal{Z} Kainit	2960	3070	800	580	22,70
150 - - + 200 - -	2810	3110	650	620	23,80
200 - - + 400 - -	2710	2860	550	370	19,05
200 - -	2570	2800	410	310	19,15
150 - -	2360	2760	200	270	2,05
ugødet	2160	2490	-	-	-

8. Kollekolle. Byg.	Afgørde pr. Td. Land		Mere end ugødet		Over- skud Kr.
	Kjærne	Halm	Kjærne	Halm	
100 \mathcal{Z} Salpeter + 200 \mathcal{Z} Superfosfat	2930	3310	550	490	20,85
100 - -	2780	3220	400	400	18,00
190 - -	5250	3000	170	180	5,20
ugødet	2380	2820	-	-	-

9. Løvenholt. Byg.

100 \mathcal{Z} Salpt. + 200 \mathcal{Z} Superf. + 400 \mathcal{Z} Kainit	2950	-	1060	-	31,00
100 - - + 200 - -	2680	-	790	-	25,50
100 - -	2550	-	660	-	25,00
ugødet	1890	-	-	-	-
200 - -	1850	-	÷40	-	÷8,00

10. Ørneborg. Havre.

100 \mathcal{Z} Salpt. + 200 \mathcal{Z} Superf. + 400 \mathcal{Z} Kainit	2020	2170	840	940	34,10
100 - - + 200 - -	1880	2100	700	870	34,05
100 - -	1630	1700	450	470	21,55
ugødet	1180	1230	-	-	-
200 - -	1130	1170	÷50	÷60	÷9,40

11. Erhardtsen, Haarby. Blandsæd.

150 \mathcal{Z} Slp. + 300 Spf.	2620	4250	670	1030	27,95
150 - - + 300 - - + 600 \mathcal{Z} Kainit	2600	4470	650	1250	18,25
150 - - + 300 - - + 600 - - + 300 \mathcal{Z} Kalk	2550	4200	600	980	÷18,30
300 - - + 600 - -	2430	3900	480	680	13,20
150 - -	2400	3930	450	710	21,15
150 - -	2370	3900	420	680	7,20
+ 300 - -	2130	3440	180	220	3,30
+ 600 - -	2120	3150	170	÷70	÷4,55
ugødet	1950	3220	-	-	-

12. Emborg Østergaard. Havre.

900 \mathcal{Z} Kainit + 300 \mathcal{Z} Supf. + 3000 \mathcal{Z} Kalk	2450	1980	1360	440	23,60
600 - - + 300 - - + 100 - Salpt.	2440	2090	1350	550	46,75
600 - - + 300 - -	2330	1960	1240	420	47,30
300 - -	1750	1710	660	170	26,55
ugødet	1090	1540	-	-	-
600 - -	980	1600	÷110	60	÷16,65

b. Forsøg med Rodfrugter.

13. Ulrikenborg. Runkelroer.	Centner pr. Td. Land	Mere end ugødet	Overskud Kr.
150 Z Salpeter + 200 Z Superfosfat + 400 Z Kainit	570,0	113,5	19,40
150 - - + 200 - -	561,5	105,0	24,00
150 - -	506,0	49,5	7,80
200 - -	491,5	35,0	8,00
ugødet	456,5	-	-

14. Søholmgaard. Runkelroer.			
200 Z Salpeter + 300 Z Superfosfat + 500 Z Kainit	842,0	78,0	÷3,80
500 - -	828,5	64,5	15,80
300 - - + 500 - -	828,0	64,0	6,60
700 - -	820,0	56,0	8,40
300 - -	783,0	19,0	1,60
ugødet	764,0	-	-

15. Ragnesminde. Runkelroer.			
30 Tdr. Latrin + 300 Z Superf. + 400 Z Kainit	855,0	221,0	?
150 Z Salpeter + 300 - - + 400 - -	832,5	208,5	54,40
150 - - + 400 - -	831,0	197,0	58,80
150 - - + 150 - - + 400 - -	818,0	184,0	49,10
30 Tdr. Latrin	807,0	173,0	?
150 Z Salpeter + 300 - -	806,0	172,0	47,80
150 - -	804,5	170,5	56,20
300 - - + 400 - -	803,5	168,5	50,40
400 - -	779,0	145,0	50,00
300 - -	706,5	72,5	20,00
ugødet	634,0	-	-

16. Kirstinelund. Sukkerroer.			
300 Z Salpeter + 400 Z Superf. + 400 Z Kainit	720,6	78,5	3,10
300 - - + 400 - -	713,0	71,0	6,60
400 - - + 400 - -	700,0	58,0	14,80
300 - -	695,0	53,0	7,80
400 - -	676,0	34,0	8,40
ugødet	642,0	-	-

17. Jensen, Tem. Turnips.			
100 Z Salpeter + 200 Z Superf. + 400 Z Kainit	671,0	105,0	20,00
100 - - + 200 - -	653,0	87,0	20,80
100 - -	612,5	46,5	10,60
200 - -	612,0	46,0	12,40
ugødet	566,0	-	-

18. Haarby Nedergaard. Kaalrabi.	Centner pr. Td. Land	Mere end ugødet	Overskud Kr.
150 Z Salpeter	859,0	124,0	37,60
150 - - + 200 Z Superfosfat	833,0	98,0	21,50
75 - -	808,0	73,0	23,20
75 - - + 200 - -	792,0	57,0	10,70
200 - -	745,0	10,0	÷2,00
ugødet	735,0	-	-
19. Hegelund, Skovby. Kaalrabi.			
200 Z Salpeter	686,0	117,0	30,80
200 - - + 200 Z Superfosf. + 400 Z Kainit	671,0	102,0	10,80
200 - - + 200 - -	643,0	74,0	7,60
ugødet	569,0	-	-
200 - -	562,0	÷7,0	÷8,80
20. F. Rasmussen, Skovby. Kaalrabi.			
200 Z Salpeter + 200 Z Superfosf.	772,0	119,0	25,60
200 - - + 200 - - + 400 Z Kainit	731,0	78,0	1,20
200 - -	723,0	70,0	12,00
200 - -	690,0	37,0	8,80
ugødet	653,0	-	-
21. L. Rasmussen, Skovby. Kaalrabi.			
200 Z Salpeter	725,0	117,0	30,80
200 - - + 200 Z Superfosf. + 400 Z Kainit	659,0	51,0	÷9,60
200 - - + 200 - -	653,0	45,0	÷4,00
200 - -	617,0	9,0	÷2,40
ugødet	608,0	-	-
22. Eriksen, Galten. Kaalrabi.			
200 Z Salpeter	644,0	153,0	45,20
200 - - + 200 Z Superfosf. + 400 Z Kainit	593,0	102,0	10,80
200 - - + 200 - -	571,0	80,0	10,00
ugødet	491,0	-	-
200 - -	484,0	÷7,0	÷8,80